

Методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства

Предметом дослідження є методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства.

Мета дослідження – визначити методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства.

Методи дослідження. У роботі використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. У статті представлено групування фінансових показників для проведення оцінки фінансового потенціалу підприємства. Розглянуто фінансову діяльність в рамках теорії і практики формування фінансового потенціалу підприємства з двох сторін: широкої та вузької. Визначено місце фінансового потенціалу підприємства як категорії управління не тільки фінансовим господарством, але і всією бізнес-структурою підприємства. Окреслено, що оцінка фінансового потенціалу по фінансових потоках дозволяє визначити його в динаміці з урахуванням фактору часу і змінної структури припливу й відтоку фінансових ресурсів, доходів та надходжень.

Висновки. Результатами проведеного дослідження стали наступні висновки. Фінансовий потенціал підприємства може оцінюватися за: валовою виручкою (власними фінансовими ресурсами); валовою доданою вартістю (чистими, без амортизації, доходами); валовим прибутком; доходами, що залишаються у розпорядженні підприємства (після сплати податків та інших обов'язкових платежів). Оцінка фінансового потенціалу за фінансовими потоками дозволяє визначити його в динаміці з урахуванням фактору часу і змінної структури припливу і відтоку фінансових ресурсів. Виділення із загальних фінансових потоків очищених від похідних фінансових інструментів грошових (абсолютно ліквідних) потоків дозволяє зв'язати параметри фінансового потенціалу з платоспроможністю і фінансовою стійкістю підприємства.

Ключові слова: підприємство, фінансовий потенціал, конкурентоспроможність, фінансова діяльність, фінансові ресурси, інновації, фінансові потоки, інвестиції.

МЕЛЬНИК А.М.,
ВИЗДРИК В.С.

Методические подходы к оценке финансового потенциала предприятия

Предметом исследования являются методические подходы к оценке финансового потенциала предприятия.

Цель исследования – определить методические подходы к оценке финансового потенциала предприятия.

Методы исследования. В работе использованы диалектический метод научного познания, метод анализа и синтеза, сравнительный метод, метод обобщения данных.

Результаты работы. В статье представлены группировки финансовых показателей для проведения оценки финансового потенциала предприятия. Рассмотрена финансовая деятельность в рамках теории и практики формирования финансового потенциала предприятия с двух сторон: широкой и узкой. Определено место финансового потенциала предприятия как категории управления не только финансовым хозяйством, но и всей бизнес-структурой предприятия. Очерчено, что оценка финансового потенциала по финансовым потокам позволяет определить его в динамике с учетом фактора времени и переменной структуры притока и оттока финансовых ресурсов, доходов и поступлений.

Выводы. Результатами проведенного исследования стали следующие выводы. Финансовый потенциал предприятия может оцениваться по: валовой выручке (собственными финансовыми

ресурсам); валовой добавленной стоимости (чистой, без амортизации, доходами); валовой прибыли; доходами, которые остаются в распоряжении предприятия (после уплаты налогов и других обязательных платежей). Оценка финансового потенциала по финансовым потокам позволяет определить его в динамике с учетом фактора времени и переменной структуры притока и оттока финансовых ресурсов. Выделения из общих финансовых потоков очищенных от производных финансовых инструментов денежных (абсолютно ликвидных) потоков позволяет связать параметры финансового потенциала с платежеспособностью и финансовой устойчивостью предприятия.

Ключевые слова: предприятие, финансовый потенциал, конкурентоспособность, финансовая деятельность, финансовые ресурсы, инновации, финансовые потоки, инвестиции.

MELNYK O.M.,
VYZDRYK V.S.

Methodological approaches to assessing the financial potential of the enterprise

The subject of the study are methodological approaches to assessing the financial potential of the enterprise.

The purpose of the study is to identify methodological approaches to assessing the financial potential of the enterprise.

Research methods. The dialectical method of scientific cognition, the method of analysis and synthesis, the comparative method, the method of data generalization are used in the work.

Results of work. The paper presents a grouping of financial indicators for assessing the financial potential of the enterprise. The financial activity within the theory and practice of formation of financial potential of the enterprise from two parties: wide and narrow is considered. The place of the financial potential of the enterprise as a category of management not only of the financial economy, but also of the whole business structure of the enterprise is determined. It is outlined that the assessment of financial potential on financial flows allows to determine it in dynamics taking into account the time factor and variable structure of inflow and outflow of financial resources, incomes and receipts.

Conclusions. The results of the study were the following conclusions. The financial potential of the enterprise can be estimated by: gross revenue (own financial resources); gross value added (net, without depreciation, by income); gross profit; income that remaining at the disposal of the enterprise (after payment of taxes and other mandatory payments). Estimation of financial potential by financial flows allows to determine it in dynamics taking into account the time factor and variable structure of inflow and outflow of financial resources. The allocation of cash (absolutely liquid) flows from the total financial flows without financial flows cleared from derivative financial instruments allows to connect the parameters of financial potential with the solvency and financial stability of the enterprise.

Key words: enterprise, financial potential, competitiveness, financial activity, financial resources, innovations, financial flows, investments.

Постановка проблеми. Стан фінансів підприємств залежить насамперед від їх фінансового потенціалу, зміст якого складає сукупність фінансових ресурсів і доходів підприємств при заданих або існуючих параметрах ринкового, ресурсного, виробничих потенціалів тощо. У свою чергу, від стану фінансового потенціалу і ефективності його використання підприємствами залежить економічний і фінансовий добробут не лише самих підприємств, але і держави, і суспільства в цілому. Таким чином, побудова ефективної системи планування фінансового потенціалу підприємств

реального сектора економіки набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Фінансовий потенціал підприємства, питання побудови ефективної системи управління ним у своїх роботах розглядають О. Васюренко, П. Єгоров, Ф. Журавка, Ю. Сердюк-Копчекчі, С. Козьменко, П. Комарецька, Є. Кузькін, О. Масліган, І. Мойсеєнко, Л. Мачкур, П. Пузирьова, Е. Терещенко та ін. Втім, у вітчизняній літературі бракує комплексного дослідження теоретико-методичних засад планування фінансово-

го потенціалу підприємства і тому воно потребує подальших досліджень.

Мета статті – визначити методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства.

Виклад основного матеріалу. Під оцінкою потенціалу підприємства слід розуміти визначення сукупних характеристик, показників і властивостей, що дають змогу в достатній мірі охарактеризувати підприємство й здійснити оцінку його можливостей забезпечити задоволення існуючої соціальної потреби в товарах та послугах на перспективу і можливостей досягти визначених цілей. У той же час, оцінка фінансового потенціалу підприємства – це частина загального (комплексного) оцінювання стану суб'єкта господарювання, яка здійснюється за допомогою методів фінансового аналізу, тобто це більш глибоке та якісне дослідження реального стану речей на підприємстві.

Можна виділити два підходи до оцінки діяльності підприємства, перший з яких передбачає застосування одного синтетичного показника, максимізація або мінімізація якого забезпечить прийняття оптимального рішення, а другий ґрунтується на системі фінансових показників, що всебічно відображають стан і розвиток діяльності суб'єкта господарювання [8]. Традиційно оцінка рівня ФПП включає такі етапи: 1. Визначення рівнів ФПП і їх характеристики. 2. Оцінка ФПП за фінансовими показниками. На даному етапі здійснюється експрес-аналіз фінансових показників ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості підприємства. Більш детальний аналіз існуючих підходів до оцінки фінансового потенціалу підприємства дав змогу виділити з них такі головні, як:

- показники ліквідності (платоспроможності): коефіцієнти абсолютної, швидкої та поточної ліквідності, які описують здатність підприємства розрахуватись за поточними зобов'язаннями і визначаються відношенням активів, об'єднаних в групи за ступенем ліквідності до загальної величини поточних зобов'язань;

- показники фінансової стійкості: коефіцієнти автономної, самофінансування, фінансової незалежності, мобільності, маневреності власного капіталу, забезпечення власними обіговими коштами запасів, концентрації позикового (власного) капіталу, структури довгострокових вкладень, обслуговування боргу. Фінансова стійкість є однією з найважливіших показників фі-

нансового стану підприємства і характеризує ступінь фінансової незалежності підприємства;

- показники ефективності (рентабельності, прибутковості): коефіцієнти рентабельності власного капіталу, продукції, період окупності капіталу і стійкості економічного зростання. Оцінка ефективності використання капіталу підприємства здійснюється за допомогою таких показників як рентабельність й прибутковість не тільки капіталу, але і сформованих активів, тому що вона залежить від характеру його розміщення в активах;

- показники заборгованості: кредиторська та дебіторська заборгованість у різних їх проявах. Аналізуючи дані дебіторської і кредиторської заборгованості, необхідно вивчити причини виникнення кожного виду заборгованості, виходячи з конкретної виробничої ситуації на підприємстві;

- показники інвестиційної можливості: приватні коефіцієнти якості управління. Це неформальні показники, які, в свою чергу, оцінюють комерційну репутацію позичальника. І після того, як буде проведена комплексна оцінка фінансової звітності в сукупності з оцінкою комерційної репутації, можна дійти висновку стосовно кредитоспроможності позичальника і ризику вкладення засобів.

Представлене групування фінансових показників дозволить відстежити динаміку змін кожної групи показників окремо, а також виявити напрями змін щодо ефективної і раціональної організації фінансової діяльності підприємства, визначити напрями фінансової стратегії.

Фінансовий потенціал формується в процесі фінансової діяльності – діяльності, пов'язаної з організацією фінансового господарства підприємства. Фінансову діяльність слід розглядати з двох позицій: широкої і вузької. З широкої, економічної точки зору, фінансова діяльність охоплює всі без винятку грошові операції, за якими стоїть реальний рух власних, прирівняних до власних і залучених грошових коштів (фінансових ресурсів) і доходів підприємств в готівковій і безготівковій формі. З вузької, бухгалтерської точки зору, фінансова діяльність обмежена, як правило, процесами формування, розподілу і використання фінансових результатів (прибутку і збитку) і операціями з фінансовими активами.

Формування і оцінка фінансового потенціалу по фінансових ресурсах пов'язані з понят-

тям «фінансові потоки». Фінансові ресурси – це вся сукупність грошових коштів, які потенційно і фактично можуть бути залучені в господарський оборот підприємства і використані ним для фінансового забезпечення своєї діяльності. Фінансові потоки – це грошові кошти, які реально здійснюють або можуть здійснювати свій рух як фінансові ресурси підприємства в звітному або плановому періоді з урахуванням умов, що склалися або прогнозованих.

Система управління фінансовими потоками компанії як грошова підсистема ринкової системи управління підприємством пронизує і підпорядковує всі рівні й елементи загальної системи управління бізнесом. Сказане визначає місце фінансового потенціалу підприємства як категорії управління не тільки фінансовим господарством, але і всією бізнес-структурою підприємства, відображаючи можливості по фінансовому забезпеченню основної, інвестиційної і іншої діяльності в умовах ринку. Фінансові потоки, які складають зміст фінансового потенціалу підприємства з позицій фінансового менеджменту, надзвичайно рухливі в часі. Це дозволяє проводити різносторонню оцінку фінансового потенціалу в динаміці, в часовому і багатоваріантному аспектах.

Висновки

Оцінка фінансового потенціалу по фінансових потоках дозволяє визначити його в динаміці з урахуванням фактору часу і змінної структури припливу і відтоку фінансових ресурсів, доходів і надходжень. Виділення із загальних фінансових потоків очищених від похідних фінансових інструментів грошових (абсолютно ліквідних) потоків дозволяє пов'язувати параметри фінансового потенціалу з платоспроможністю і фінансовою стійкістю підприємства. Це дуже важливо з позицій оцінки перспектив розвитку компанії, а також можливостей відновлення платоспроможності і фінансової стійкості підприємств з показниками фінансового стану, що погіршуються. У свою чергу, фінансово стійке підприємство, в нашому розумінні, – це такий його фінансовий стан, при якому фінансовий потенціал дозволяє забезпечувати стійкий зростаючий або такий, що не знижується, приток грошових коштів, достатній для забезпечення поточної і довготривалої платоспроможності на основі стратегії стабільного економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Абрютіна М. С., Грачев А. В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: [учебно-практ. пособие]. М.: Дело и Сервис, 2000. 246 с.
2. Батрин Ю. Д., Фомин П. А. Особенности управления финансовыми ресурсами промышленных предприятий. М.: Высшая школа, 2002. 188 с.
3. Гаврилко П. П., Колодійчук А. В., Важинський Ф. А., Індус К. П. Міжнародні фінанси і фінансовий менеджмент в задачах та прикладах: навчальний посібник. Львів: Вид-во ННБК «АТБ», 2020. 161 с.
4. Гаврилко П. П., Колодійчук А. В., Черторижський В. М. Фактори інноваційного розвитку промисловості // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. 2011. Вип. 21.11. С. 201–205.
5. Дєєва Н. М., Дедікова О. І. Фінансовий аналіз: [навчальний посібник]. К.: ЦУЛ, 2007. 328 с.
6. Колодійчук А. В., Пісний В. М. Особливості функціонування машинобудівних підприємств на сучасному етапі розвитку економіки України // Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.13. С. 172–178.
7. Колодійчук А. В., Пісний В. М., Семчук Ж. В. Сутність інновацій, структура та основні етапи інноваційного процесу // Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.9. С. 191–196.
8. Комарецька П. В. Прогнозування фінансового потенціалу підприємства як складова розвитку фінансової системи України // Теория и практика экономики и предпринимательства: Материалы III Международной научно-практической конференции. Алушта, 11–13 мая 2006 года. Симферополь, 2006. С. 95–96.
9. Сопільник Л. І., Колодійчук А. В. Управління конкурентоспроможністю машинобудівних підприємств на сучасному етапі розвитку економіки України // Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.10. С. 222–227.

References

1. Abryutina, M. S., & Grachev, A. V. (2000). Analiz finansovo-ekonomicheskoy deyatel'nosti predpriyatiya [Analysis of financial and economic activity of the enterprise]: Educational-practical manual. Moscow: Business and Service. [in Russian].
2. Batrin, Yu. D., Fomin, P. A. (2002). Osobennosti upravleniya finansovymi resursami promyshlennykh predpriyatiy [Features of financial resources management of industrial enterprises]. Moscow: Higher School. [in Russian].
3. Havrylko, P. P., Kolodiychuk, A. V., Vazhynskyy, F. A., & Indus K. P. (2020). Mizhnarodni finansy i finansovyy menedzhment v zadachakh ta prykladakh [International-

al Finance and Financial Management in Problems and Examples]: Textbook. Lviv: ATB Publishing. [in Ukrainian].

4. Havrylko, P. P., Kolodiychuk, A. V., & Chertoryzhskyy, V. M. (2011). Faktory innovatsiy noho rozvytku promyslovosti [Factors of innovation development of industry]. In Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny [Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine]: Vol. 21.11 (pp. 201–205). [in Ukrainian].

5. Dyeyeva N. M., Dedikova O. I. (2007). Finansovyy analiz [Financial analysis]: Textbook. Kyiv: Center of Teaching Literature. [in Ukrainian].

6. Kolodiychuk, A. V., & Pisnyy, V. M. (2009). Osoblyvosti funktsionuvannya mashynobudivnykh pidpryyemstv na suchasnomu etapi rozvytku ekonomiky Ukrayiny [Features of functioning of machine–building enterprises at the current stage of development of the economy of Ukraine]. In Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny [Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine]: Vol. 19.13 (pp. 172–178). [in Ukrainian].

7. Kolodiychuk, A. V., Pisnyy, V. M., & Semchuk, Zh. V. (2009). Sutnist' innovatsiy, struktura ta osnovni etapy innovatsiy noho protsesu [The essence of innovation, the structure and the main stages of the innovation process]. In Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny [Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine]: Vol. 19.9 (pp. 191–196). [in Ukrainian].

8. Komaretska, P. V. (2006). Prohnozuvannya finansovoho potentsialu pidpryyemstva yak skladova rozvytku finansovoyi systemy Ukrayiny [Forecasting the financial potential of the enterprise as a component of the development of the financial system of Ukraine]. In Teoriya i praktika ekonomiki i predprinimatel'stva [Theory and Practice of Economics and Entrepreneurship]: Materials of the III International Scientific and Practical Conference. Alushta, May 11–13, 2006: (pp. 95–96). [in Ukrainian].

9. Sopilnyk, L. I., & Kolodiychuk, A. V. (2009). Upravlinnya konkurentospromozhnisty mashynobudivnykh

pidpryyemstv na suchasnomu etapi rozvytku ekonomiky Ukrayiny [Management of competitiveness of machine–building enterprises at the present stage of development of Ukrainian economy]. In Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny [Scientific Bulletin of National Forestry University of Ukraine]: Vol. 19.10 (pp. 222–227). [in Ukrainian].

Дані про авторів

Мельник Олександра Михайлівна,

к.е.н., доцент, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного
e-mail: Immlviv@gmail.com

Виздрік Віталій Степанович,

д.і.н., доцент, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного
e-mail: v.vyzdryk05@gmail.com

Данные об авторе

Мельник Александра Михайловна,

к.э.н., доцент, Национальная академия сухопутных войск имени гетмана П. Сагайдачного
e-mail: Immlviv@gmail.com

Выздрік Віталій Степанович,

д.и.н., доцент, Национальная академия сухопутных войск имени гетмана П. Сагайдачного
e-mail: v.vyzdryk05@gmail.com

Data about the authors

Oleksandra Melnyk,

PhD in Economics, Associate Professor, Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy
e-mail: Immlviv@gmail.com

Vyzdryk Vitaliy Stepanovych,

PhD hab. History, Associate Professor, Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy
e-mail: v.vyzdryk05@gmail.com

УДК 330.34.014–026.23:338.22:330.341:004.432

КОЛОДІЙЧУК А.В.

Програмування інвестиційних і кредитних ризиків впровадження ІКТ за допомогою Pascal та Visual Basic

Предметом дослідження є програмування інвестиційних та кредитних ризиків впровадження ІКТ.

Мета статті – розглянути методи програмування інвестиційних і кредитних ризиків впровадження ІКТ за допомогою Pascal, Java та Visual Basic.

Методи дослідження. У праці використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.